

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Lelevelio g. 6, LT-01103 Vilnius,
tel. (0 5) 203 4696, el. p. info@enmin.lt, <http://www.enmin.lrv.lt>, elektroninio pristatymo
dėžutės adresas 302308327

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026- -

Nr. 3-

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO
PAKARTOTINIO TEIKIMO**

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija pakartotinai teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl CO₂ perkrovos terminalo Klaipėdoje įrengimo projekto pripažinimo valstybei svarbiu projektu“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – pripažinti CO₂ perkrovos terminalo Klaipėdoje įrengimo projektą (toliau – Projektas), kuriuo yra įgyvendinama 2021–2030 m. Energetikos plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 8 d. nutarimu Nr. 1064 „Dėl 2021–2030 m. energetikos plėtros programos patvirtinimo“, pažangos priemonė Nr. 03-001-01-13-01 „Diegti pažangias technologijas, palaipsniui mažinant iškastinio kuro naudojimą, teikiant prioritetą vandenilio technologijoms“, valstybei svarbiu projektu.

Šis Projektas yra dalis „CCS Baltic Consortium“ projekto, kuris apima:

1.1. CO₂ surinkimo infrastruktūros įrengimą cemento gamybos įmonėje, kurį įgyvendins AB „Akmenės cementas“, siekiant dekarbonizuoti gamybos procesus ir reikšmingai sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) emisijas;

1.2. CO₂ transportavimo vamzdynų įrengimą, už kurio įgyvendinimą atsakingas dujų perdavimo sistemos operatorius AB „Amber Grid“;

1.3. CO₂ perkrovos terminalo Klaipėdoje įrengimą, už kurio įgyvendinimą ir operavimą yra atsakinga AB „KN Energies“.

Projekto „CCS Baltic Consortium“ tikslas – sukurti pirmąją CO₂ surinkimo ir sugaudymo vertės grandinę Baltijos šalyse, kuri leis sumažinti CO₂ emisijas iki 2,75 mln. tonų per metus. Kaip pirmasis tokio pobūdžio tarpvalstybinis projektas Baltijos šalyse, Projektas sukurs CO₂ vertės grandinę tarp Lietuvos ir Latvijos, skatins gilesnę CO₂ rinkų integraciją tarp šių šalių ir padidins prieigą prie CO₂ infrastruktūros bei paskatins CO₂ rinkos konkurenciją visame regione. Iš Klaipėdos terminalo CO₂ bus transportuojamas jūra į nuolatinio geologinio saugojimo vietas Šiaurės jūroje ir (ar) Danijos vandenyse.

Atsižvelgiant į tai, kad kitas dvi projekto „CCS Baltic Consortium“ dalis, t. y. CO₂ surinkimo infrastruktūros įrengimą cemento gamybos įmonėje ir CO₂ transportavimo vamzdynų įrengimą įgyvendinantys veiksmai bus pradėti vėliau, šioms dalims valstybei svarbaus statuso suteikimą planuojama inicijuoti vėlesniuose etapuose.

Nutarimo projektas įgyvendina Dvidešimos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ 601 punktą, kuriuo numatyta skatinti biogeninio anglies dioksido (CO₂) panaudojimą sintetinio metano ir sintetinių degalų gamybai, bei 613 punktą, kuriuo numatoma skatinti pramonės transformaciją, diegiant griežtesnius išmetamo anglies dioksido kiekio mažinimo reikalavimus ir remiant žiedinės ekonomikos modelių ir technologijų diegimą.

Nutarimo projektas parengtas, vadovaujantis Strateginio valdymo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Strateginio valdymo metodika), 147.1.2.5 papunkčio ir 148 punkto nuostatomis, pagal kurias Projektas gali būti pripažintas valstybei svarbiu projektu Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, jei jis skirtas neatidėliotinoms valstybės saugumo ir gynybos, aplinkosaugos ar energetinės nepriklausomybės problemoms spręsti ir juo įgyvendinami Europos Sąjungos (toliau – ES), tarptautiniai įsipareigojimai arba strateginės Europos Sąjungos iniciatyvos. Projekto atitiktis Strateginio valdymo metodikos 147.1.2.5 papunkčiui grindžiama tuo, kad:

1. Projektas svariai prisidės prie savalaikiai būtinų strateginių energetikos srities tikslų pasiekimo. Nacionalinės darbotvarkės „Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija“ patvirtinimo“ (toliau – NENS) 190.1 papunktyje numatyta, kad anglies dioksido surinkimo ir panaudojimo vertės grandinės sukūrimas bei nuoseklus vystymas reikalingas, siekiant pereiti prie elektros energijos ekonomikos ir skatinti aukštą pridėtinę vertę kuriančios energetikos pramonės vystymąsi. NENS 198 punkte yra numatyta, kad Lietuvoje, įvertinus poreikį, gali būti įrengtas anglies dioksido eksporto terminalas. Šis terminalas leistų patikimai ir efektyviai pervežti regione surinktą anglies dioksidą iki galutinių jo saugojimo vietų jūroje (ne Lietuvos teritorijoje).

CO₂ surinkimo infrastruktūros sukūrimas leis Lietuvos pramonei mažinti išmetamų teršalų apimtį, neiškeliant gamybos į kitas valstybes ir išsaugant konkurencingumą. Tai sumažins priklausomybę nuo taršos leidimų kainų svyravimų ir užtikrins atsparumą energetiniams bei ekonominiams sukrėtimams, kurie priskiriami nacionalinio saugumo rizikoms.

Įmonės Lietuvoje galės sugaudyti ne tik pramoninį (iškastinį) CO₂, bet ir biogeninės kilmės (žaliąjį), kuris leis atsirasti išvestinių produktų gamybos verslo šakai, pvz., žaliojo metanolio gamybai, skatinant žaliosios energetikos šaltinių gamybą ir eksporto potencialą.

2. Projektas taip pat ženkliai padės spręsti klimato kaitos ir taršos mažinimo iššūkius, kurie yra įvardijami kaip neatidėliotini tiek ES, tiek nacionaliniu lygiu. Įgyvendinus Projektą, bus mažinama ilgalaikė tarša bei bus prisidedama prie aplinkosaugos tikslų, todėl Projektas yra tiesiogiai orientuotas į neatidėliotinių aplinkosauginių problemų sprendimą, tai yra:

- 2.1. Augant Aplinkos taršos leidimų (toliau – ATL) kainoms (nuo dabartinės ~88 Eur/t kainos iki prognozuojamų ~150 Eur/t 2030 m. ir apie 185 Eur/t 2035 m.), CO₂ surinkimo technologijos tampa ekonomiškai pagrįsta alternatyva. Įmonės numato ATL kaštų dalį nukreipti į CO₂ surinkimo investicijas. 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/87/EB, nustatančioje šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą ES ir iš dalies keičiančioje Tarybos direktyvą 96/61/EB, numatyta, kad už surinktą, transportuojamą ir perduodamą nuolatiniame saugojime CO₂ neprivaloma pristatyti ATL ES emisijų prekybos sistemoje.

- 2.2. Dėl griežtėjančių ES klimato politikos reikalavimų, pramonės įmonės, ypač veikiančios energetiškai intensyviose šakose – cemento, trąšų, chemijos, naftos perdirbimo sektoriuose – susiduria su didėjančiais kaštais dėl CO₂ emisijų kainodaros pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą. Įgyvendinus šį projektą, šios įmonės įgis prieigą prie CO₂ surinkimo CCS infrastruktūros, leisiančios mažinti išmetimus ir išvengti didelės finansinės naštos dėl taršos leidimų pabrangimo. Tokiu būdu projektas padės Lietuvos pramonei išlaikyti gamybos apimtį ir darbo vietas, išvengiant gamybos perkėlimo į trečiąsias šalis, kuriose taikomi mažesni aplinkosaugos standartai. Pažymėtina, kad prieiga prie CO₂ surinkimo sprendimų suteiks šalies pramonei konkurencinį pranašumą ES rinkoje – galimybę tiekti produktus su mažesniu anglies pėdsaku, atitinkančius žaliųjų pirkimų ir klimato neutralumo kriterijus.

- 2.3. Nuo 2037 m. Projekto metu planuojama surinkti daugiau nei 16 mln. tonų CO₂ emisijų Lietuvos cemento pramonėje (0,8 mln. tonų per metus). Skaičiuojama bendra nauda šaliai, išvengiant šių emisijų – 5 778 800 Eur (penki milijonai septyni šimtai septyniasdešimt aštuoni tūkstančiai aštuoni šimtai eurų). Papildomai iš kitų pramonės įmonių Lietuvoje planuojama sugaudyti iki 18 mln.

tonų CO₂. Šis kiekis neįtrauktas į sąnaudų ir naudos analizę (angl. *Cost-Benefit Analysis*), tačiau jo poveikis aplinkai būtų analogiškas – reikšmingai mažinantis šalies šiltnamio dujų išmetimus.

2.4. Projektas prisidės ne tik prie CO₂ emisijų mažinimo, bet ir prie kitų oro teršalų, kurie taršos šaltiniuose bus surenkami kartu su CO₂, kiekio sumažinimo. Įgyvendinus projektą bus mažinamos sieros dioksido (SO₂), azoto oksidų (NO_x), kietųjų dalelių ir kitų teršalų emisijos.

3. Projektu bus prisidedama prie šių strateginių ES iniciatyvų:

3.1. 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikato Europos Parlamento, Europos Vadovų Tarybos, Tarybos, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto bei Regionų komiteto siekių: skatinti klimato neutralumą iki 2050 m. ir bent 55 % sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas iki 2030 m., kadangi Projektas sudaro sąlygas reikšmingai mažinti CO₂ emisijas sunkiai dekarbonizuojamuose pramonės sektoriuose, diegiant anglies dioksido surinkimo ir saugojimo sprendimus;

3.2. 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2024/1735 dėl priemonių sistemos Europos nulinio balanso technologijų gamybos ekosistemai stiprinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724, tikslų: didinti strateginių nulinio balanso technologijų (įskaitant CCS) diegimą ES, užtikrinti iki 2030 m. bent 50 mln. tonų CO₂ metinį saugojimo pajėgumą ir stiprinti Europos pramonės konkurencingumą kuriant bei plečiant CO₂ transportavimo ir saugojimo infrastruktūrą;

3.3. 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2022/869 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 715/2009, (ES) 2019/942 bei (ES) 2019/943 ir direktyvos 2009/73/EB, (ES) 2019/944 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 347/2013, (angl. „*Trans-European Networks for Energy*“), tikslų, nes Projektas vysto tarpvalstybinę energetikos infrastruktūrą, įskaitant CO₂ transportavimo tinklus, didina energetinių sistemų sujungiamumą Baltijos regione, stiprina energetinį saugumą ir skatina integruotą bei efektyviai veikiančią Europos energetikos rinką.

Projekto įgyvendinimo terminas numatytas iki 2032 m. balandžio 1 d. Projektą planuojama vystyti etapais: pirmuoju etapu planuojama pasiekti 1,35 mln. tonų metinį CO₂ perkrovos pajėgumą, o antruoju etapu – 2,75 mln. tonų CO₂ perkrovos pajėgumą per metus. CO₂ perkrovos terminalas veiks atviros prieigos principu ir infrastruktūra galės naudotis kitos įmonės. Be cemento pramonės, iki 2037 m. terminale papildomai planuojama perkrauti iki 0,8 mln. tonų per metus iš kitų Lietuvos pramonės įmonių. Šis kiekis yra atskiras nuo cemento sektoriaus ir sudaro papildomą šalies dekarbonizacijos potencialą.

Ilgalaikėje perspektyvoje CCS technologijų prieinamumas skatins žaliųjų inovacijų diegimą, naujų investicijų pritraukimą ir aukštos pridėtinės vertės gamybos plėtrą Lietuvoje. Tai prisidės prie šalies ekonominės transformacijos, didinant jos atsparumą tarptautinei konkurencijai ir stiprinant pozicijas Europos žaliosios pramonės ekosistemoje.

Papildomai paminėtina, kad 2023 m. lapkričio mėn. Projektas buvo įtrauktas į penktąjį Europos Sąjungos bendro intereso projektų (PCI) sąrašą pagal 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/869 (TEN-E reglamentas), kas patvirtina jo strateginę svarbą Europos Sąjungos mastu ir tarpvalstybinį pobūdį.

Preliminarus projekto „CCS Baltic Consortium“ biudžetas – 1 000 000 000 Eur (vienas milijardas eurų), iš jų CO₂ perkrovos terminalo įrengimui Klaipėdoje lėšų poreikis ~200 000 000–300 000 000 Eur (du šimtai–trys šimtai milijonų eurų).

Projekto vykdytojas numatomas AB „KN Energies“. Projektas būtų įgyvendinamas Projekto vykdytojo nuosavomis lėšomis ir (ar) EITP¹ lėšomis.

Projektas reikšmingai prisidės prie Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano (NEKSVP) ir Lietuvos klimato kaitos valdymo politikos tikslų, kadangi leis sumažinti pramonės sektoriaus išmetamųjų teršalų kiekį bei užtikrins, kad Lietuva pasieks ES nustatytus tarpinio

¹https://cinea.ec.europa.eu/programmes/connecting-europe-facility/energy-infrastructure-connecting-europe-facility-0_en

laikotarpio klimato įsipareigojimus – ATL sektorių (t. y. energetikos ir tam tikrų pramonės šakų) emisijos iki 2030 m. turi būti sumažintos 43 %, lyginant su 2005 m. lygiu.

Projekto infrastruktūriniai elementai, susiję su CO₂ terminalo vystymu, taip pat parengiamosios studijos ir įgyvendinimo darbai patenka į Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) (angl. *Connecting Europe Facility*, CEF) Energetikos programos taikymo sritį. CEF jau finansuoja CO₂ transporto infrastruktūrą visoje ES: nuo 2019 m. programa investavo daugiau kaip 978 000 000 Eur (devynis šimtus septyniasdešimt aštuonis milijonus eurų) į 28 projektus, apimdama tiek studijas, tiek darbus visoje CO₂ transporto grandinėje. Šios programos lėšomis finansuotas „CCS Baltic Consortium“ projekto studijų parengimas. Pagal CEF programą galimas finansavimo intensyvumas siekia iki 50 % projekto tinkamų išlaidų.

Projekto CO₂ emisijų mažinimo priemonės sudaro prielaidas siekti finansavimo iš Inovacijų fondo (angl. *Innovation Fund*), skirto didelio masto mažai CO₂ išskiriančioms technologijoms ir pramonės dekarbonizacijai. Šis finansavimo instrumentas yra ypač aktualus pramonės įmonėms, diegiančioms CO₂ sugaudymo technologijas, nes šis fondas orientuotas į reikšmingą šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimą ir inovatyvių sprendimų taikymą pramonėje.

2028–2034 m. ES daugiametėje finansinėje perspektyvoje numatoma papildoma galimybė finansavimui iš Europos Konkurencingumo fondo (angl. *Competitiveness Fund*), kuri Europos Komisija siūlo kaip naują instrumentą investicijoms į strategines technologijas ir konkurencingumo stiprinimą su vieningesnėmis taisyklėmis ir „vieno langelio“ principu pareiškėjams. Atsižvelgiant į CO₂ infrastruktūros vaidmenį pramonės dekarbonizacijoje bei pasiekus tam tikrą projekto brandą, šis fondas gali tapti papildomu finansavimo šaltiniu.

Valstybei svarbaus projekto statuso suteikimas sudarytų sąlygas užtikrinti prioritetinį ir koordinuotą valstybės institucijų įsitraukimą, taikyti supaprastintas ir pagreitintas teritorijų planavimo, poveikio aplinkai vertinimo ir leidimų išdavimo procedūras, mažinti projekto vėlavimo rizikas ir užtikrinti savalaikį ES finansavimo panaudojimą, sudaryti prielaidas galutiniam investiciniam sprendimui priimti iki 2028 metų 1 ketv.

Nutarimo priėmimas nepakeis galiojančio teisinio reguliavimo esmės, tačiau sudarys organizacines ir procedūrines prielaidas efektyvesniam projekto įgyvendinimui, laikantis galiojančių teisės aktų reikalavimų.

Projekto analizė techniniu, finansiniu ir ekonominiu požiūriais pateikiama AB „KN Energies“ parengtoje galimybių studijoje „Projekto „CCS Baltic Consortium“ galimybių studija dėl valstybei svarbaus projekto statuso suteikimo“ (toliau – Galimybių studija).

Priėmus Nutarimo projektą, keisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių teisės aktų nereikės.

Nutarimo projektas neperkelia Europos Sąjungos teisės aktų.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projekte neapibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projekto derinimo metu Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos

užsienio reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, AB „KN Energies“ ir AB „Akmenės cementas“ pateikė išvadas, kad pastabų pateiktam Nutarimo projektui neturi.

Nutarimo projektas patikslintas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026 m. gegužės 21 d. išvadoje Nr. NV-1361 pateiktas pastabas. 2026 m. gegužės 26 d. Tarpinstitucinio atstovų pasitarimo metu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos pateiktos pastabos įvertintos, į jas atsižvelgta ir papildomai jų vertinimas pateiktas Pastabų derinimo pažymoje.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). Prašome svarstyti artimiausiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdyje.

Nutarimo projektą parengė Energetikos ministerijos vyriausioji patarėja Dovilė Kapačinskaitė, tel. +370 677 40 935, el. p. dovile.kapacinskaite@enmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 2 lapai.
2. Projekto galimybių studijos „Dėl valstybei svarbaus projekto statuso suteikimo“ santrauka, 30 lapų.
3. Pastabų derinimo pažyma, 2 lapai.

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas